

Naši delegati o kongresu mladine

Kongres ZSMS je za nami. Morda je še malce težko strniti vse vtise, ki so jih dobili naši delegati, pa smo se kljub temu zbrali za okroglo mizo. Omejili smo se zlasti na tri teme; govorili smo o težavah mladih družbenopolitičnih delavcev, o kongresu ter o osebnih občutjih delegatov, izbranih med toliko množico mladih iz naše občine.

Pri pogovoru so sodelovali: Branko Myer, Branko Tesovnik, Vladimir Tomašek, Srečo Čož, Stane Smid in Olga Miljan.

Takole je potekal! Tesovnik: Zal je še vedno čutili preveliko nezainteresiranost med nekaterimi mladinci, tako da so razprave o predkongresnih dokumentih v marsikaterem aktivu potekale zelo stihijsko. Pri nas je 1200 mladih, pa jih je bilo med nami precej, ki niti vedeli niso, kako pomemben trenutek je pred nami. Na kongresu smo se jasno opredelili, da moramo mladino družbenopolitično vzgajati že v šoli. Za pasivnost mladine so v veliki meri krivi tudi razni šefi, ki ne odpravljajo družbenopolitičnega dela med delovnim časom.

Čož: To je morda že res, toda menim, da moramo krivdo najprej iskati pri sebi in pri sebi tudi razčistiti, šele potem lahko nastopamo navzven.

Myer: Mladi moramo biti samokritični, pa tudi to še vedno ni dovolj za delo samo. Starejši morajo biti naši sodelavci in ne iniciatorji našega dela. Pomembno je, da damo iniciativo mladi sami.

Tesovnik: Lahko rečem, da mladi od kongresa veliko pričakujejo in upam, da ne bodo razočarani. Povsem jasno je, da kongres ni bil noben mejnik, temveč samo potrditev dosežanj dela, kljub temu, da bo treba nekatere metode dela krepko spremeniti. V delovnih sredinah bo treba voditi pravo politiko. Več pozornosti bo treba posvečati osnutkom posameznih pravil, dogovorov. „Na svetlo“ pridejo že izgotovljeni osnutki, mi pa moramo težiti za tem, da ne razpravljamo samo o že izgotovljenih osnutkih, temveč da tvorno sodelujemo tudi pri pripravah le-teh.

Tomašek: Pri nas so morda z organiziranjem nekoliko večje težave, ker imamo zelo veliko terenskega dela in veliko delovišč. Udeležba na kongresu mi je bila vsekakor zelo velika šola, nalaga pa mi tudi nove obveznosti. Malce razočaran sem namreč bil, ko sem se vrnil s kongresa, saj me ni nihče podrobneje vprašal, kaj smo sploh počeli, kljub temu da sem se vseskozi gibal med mladimi. Ko sem rekel, da je to zame velika šola, sem s tem mislil na novo organiziranost, ki je več kot nujna. Upam, da mi bo to uspelo, saj me to, da sem bil delegat tudi obvezuje.

Myer: Morda bi nekaj več povedal o delu komisije, v kateri sem delal. V komisiji za družbeno-ekonomsko odnose je bilo težišče razprav na kmetijstvu. Razprave so bile precej bogate. V imenu mladincev, ki so nas delegirali, smo imeli referat študentski problemi in družbeni dogovor o štipendiranju. Menili smo, da se morajo nekatere stvari v kasnejših spremembah in dopolnitvah še popraviti. Razpravljavci iz drugih občin so se dotaknili še drugih vprašanj, in sicer s področja rudarstva, kulture...

Tesovnik: Zelo močno je bila izražena solidarnost mladih do posameznikov, ki so potrebni pomoči — od visokih kmetij do nerazvitih področij. Nakazano so bile rešitve za oskrbo zavodov za invalidno mladino, saj so se zadnje čase znašli v hudi krizi.

Smid: V naši komisiji, kjer smo razpravljali o delovanju mladih v krajevni skupnosti in specializiranih organizacijah, smo med drugim razpravljali tudi o povezovalni mladine z milico, saj so bili mladi miličniki doslej nekoliko ločeni od nas. Približno 40 referatov je dalo celot-

no sliko o stanju dela v KS. Tudi mladinski turizem zahteva sistemsko rešitev. V osnovi gre za investicijsko gradnjo mladinskih turističnih objektov s povečanjem kapacitet, ne za ponovno odprodajanje kapacitet domov.

Čož: Morda ste že brali o pesmi, ki smo jo peli na zaključku kongresa: Lepo je v naši domovini biti mlad! Pesem je bila v tistem trenutku zame in verjetno tudi za vse udeležence kongresa najlepše doživetje. Še nikoli v življenju me ni neka pesem tako prevzela, tako sproščeno in enotno smo jo peli.

Ves čas kongresa je bilo čutili, da smo si zelo blizu, da smo zelo enotni. Ves čas bivanja v Moravskih Toplicah smo govorili samo o kongresu. Z ljudmi, ki si jih prvič srečal, si lahko govoril o vseh problemih mladih — od organiziranosti do organiziranega preživljanja prostega časa. Zelo sproščeno, kot bi bili stari znanci! No, to smo konec koncev tudi bili, saj nas je družilo in nas družilo enako delo. Ves čas kongresa je bilo čutili delovno ozračje, bodisi na kongresu samem ali pa v prostem času. Čutil sem, da je bil dan zelo velik poudarek delu.

Se nekaj bi veljalo omeniti. Opaziti je bilo — ob dokumentih kongresa pa tudi ob stališčih sindikata in ZK, da je mladina odkrila manevrski prostor.

Morda je bila edina slabost tega kongresa, da je bila večina referatov bolj poročevalskih. Posebno pa me veseli navdušenje, s katerim so kongres spremljali študentje. Študentje veliko razmišljajo in če bodo svoja razmišljanja pravilno usmerili, je to za nas izreden kapital.

Zelo živahno smo razpravljali tudi o članstvu v ZSMS, toda kaj več o tem še drugič.

Delegati — udeleženci 9. kongresa ZMS iz občine Moste-Polje pred kongresno dvorano

Pred nedavnim nas je presenetila vest: Manice Lobnik — 47 let ji je šele bilo — ni več med nami!

Moščani smo jo morda poznali bolj skozi pisanje — tudi v Nsk se je precej oglašala — kot v njeni človeški biti, čeprav je prejšnja leta stanovala v Prvomajski ulici na št. 13. In vendar je bila predvsem človek. Ena

MANICA LOBNIK

Taka je bila tudi v svojem pisanju. Spoznanja iz let medvojne ilegalnega življenja in delovanja v Slovenskih goricah in Prelekiji so mlademu dekletu ostala neizbrisno v spominu. Iz njih pa seveda iz notranje potrebe so nastajala prva krajša dela, ki jih je začela objavljati leta 1948 v mariborskih ter nato v ljubljanskih revijah in drugih periodikah. Potem je nastajal prvi njen roman, naturalistična pripoved o povojnem slovenjogoriškem kmečkem življenju Gorniki in čas (objavila ga je l. 1957). Organsko rast mlade pisateljice kaže drugi njen roman Rosa na pajčevini, ki je izšel še istega leta. V njem gre že za poskus psihološke razčlemba rasti in propada dveh nosilcev zgodbe. Morda kot avtoričin davek tempu časa je z zakasnitvijo izšla satirična burka, pa še bolj groteskna tragikomedija iz prvega leta po osvoboditvi Jirga Butolena ali tri dni direktor; vendar je od l. 1955 šla skozi več slovenskih odrov verjetno prav zaradi nekaterih uspehov in igralško vabljenih prizorov.

Potem je leta 1961 izšel najobsežnejši avtoričin tekst Ledničani, kolektivni roman iz prelomnega 1941. leta v slo-

venjgoriški skupnosti. V njem je prišlo verjetno najbolj do izraza tisto, kar so nekateri pisali o njenem delu: naturalistično socialnobiološki determinizem; prekrivanje robustoelementarne pripovedi z lirskimi pejzaži in z ne zmeraj organsko metaforiko; stilnoidejna raznorodnost ipd., itn.

Manica Lobnik pa je v svojih delih vedno bolj negovala in poglabljala prav tisto, kar je izbojevala že sama v sebi: neizumetničeni humanizem „svojega“ časa! In nastajala so dela Mrvti bataljon (l. 1963 je bil v Mariboru nagrajen), scenarij za film Dom onemoglih (l. 1965), feljton Dobre otroke imava, Hana (l. 1966), roman Mlade trave (l. 1968), nastajali so načrti za romana o zdomcih ter Razočaranja in še kaj. V njih je nadaljevala svojo premočrno pot partizanske ilegalke vse od svojega 16. leta starosti naprej.

Njena literarna zapuščina seveda še čaka nadrobne obdelave in ocene, njen človeški lik pa nam je že zdaj izoblikovan. In ko za njo žalujemo njeni najbližji, se jim pridružujemo tudi mi z vero v njen človeški lik, ki nas bodri in spodbuja: ljubiti domovino, svobodo, bodočnost, pomeni ljubiti življenje nenehno bojujočega se, ustvarjalnega človeka. In taka je bila Manica Lobnik. AM

Vtisi z razstave

Prva med enakimi

Oktohrska razstava v Jelovškovi galeriji na Kodeljevem je že tretja skupna predstavitev del akademskega slikarja Staneta Kumarja in akademskega kiparja Aladarja Zahariaša. Pokazala sta se nam z nove strani.

Pri slikarju sta prvi „flomaster“ zamenjala tuš in pero, drugi pa je motivika čisto nova. Risbe so namreč nastale leta 1968, med bivanjem in po vrnitvi Staneta Kumarja iz Amerike; železničarske prizore so zamenjale podobe nasprotij sodobne civilizacije (Drogirani hipi), živi prizori s klopi velemestnega parka (New York — Centralni park, Newark — New Jersey, V parku itd.), neponovljivo zadete in značilne ameriške ostarele dame, nadičkane in navešene kot noveletne jelke (Ameriška dama) pa njim

pravo nasprotje risba dveh mladih črnk (New York — Harlem). Da bi se popolnoma ne izneveli samemu sebi, tudi ni pozabil na lokomotivo (Carmina).

Vseh slik je 34; razumljive so in do kraja stvarne podobe nekega življenja, ki se mu še vedno radi čudimo, neradi pa priznamo, da nezadržno posega tudi v naše sredine.

Presenetil je kipar. Nazadnje smo Aladarja Zahariaša spoznali po skupini realističnih ženskih kipcev iz žgane gline, tokrat pa je do kraja abstrakten. Spojil je železo in

steklo, oziroma točneje, steklo je vdela v kovino, pri čemer je nepogrešljivo, da je kovina, ki naj nosi svojo vsebino, tudi obdelana na drug način kot steklo. Železo je grobo, umetnik je daleč od tega, da bi prikrižal zvarjene stike, površina je na videz in na dotik hrapava. Tudi steklo bi lahko razbil in okrušil, vendar ostaja vsekoli gladko, pa naj bo to krogla, okrogla ali oglasta ploščica. Steklo, prozorno in nenevarno, je kot jedro, bistvo skulpture, varno spravljeno v plašču železja.

Zahariaš je razstavil 9 skulptur, naslovi so naslednji: variante Vibe, Rojstva in Ikarus, pri čemer pa je treba opozoriti, da ti pomenjajo navodila in razpoznave predvsem za

V Jelovškovi galeriji sta se v oktobru znova predstavila s svojimi likovnimi stvaritvami akademski slikar Stane Kumar in akademski kipar Aladar Zahariaš

umetnika samega. Kritik Janez Mesenski je zapisal, da se Zahariaševa skulptura bližajo nekaterim oblikovnim in strukturalnim dosežkom sodobnega oblikovanja nakita.

ALENKA LOBNIK-ZORKO

ŽIRIJA

ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA PRI MESTNI KONFERENCI SZDL LJUBLJANA, KOMENSKEGA 7

razpisuje za leto 1975

80 srebrnih priznanj Osvobodilne fronte

ki jih bomo podelili za območje ljubljanskih občin ob obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda — 27. aprila 1975.

Priznanja bomo podelili posameznikom in organizacijam na območju mesta Ljubljana za dosežke trajnejše vrednosti v družbenopolitični dejavnosti pri razvijanju samoupravnih odnosov in uveljavljanju revolucionarnih tradicij Osvobodilne fronte.

Žirija bo predvsem upoštevala delovne ljudi, občane in njihove organizacije, ki so se posebno izkazali in so še dejavni pri uresničevanju idejnopolitičnih nalog SZDL v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, organizacijah združenega dela, samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti, še posebej pa pri socialistični vzgoji mladine. Pri tem bomo upoštevali tudi mlajše družbenopolitične delavce. Izbrali bomo zlasti tiste, ki za svoje družbenopolitično delo še niso dobili pomembnejših družbenih priznanj, odklikovanj ali nagrad.

Predlog za srebrna priznanja OF naj pošljejo predlagatelji (družbenopolitične in družbene organizacije, organizacije združenega dela, društva in drugi družbeni dejavniki) občinskim komisijam za podeljevanje priznanj OF pri ustreznih konferencah SZDL oziroma mestni žiriji najkasneje do 15. januarja 1975. Kasnejših predlogov žirija v letu 1975 ne bo mogla upoštevati.

MESTNA ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE PRIZNANJ OF

Črna rekreacija

Mraz je že krepko pritisnil. Pravo jesensko vreme je, ki obeta hladno, zelo hladno zimo. Kurilna sezona se je že pričela, pogrelo pa nas je marsikdaj že prej, preden smo se lahko stisnili k radiatorju; še zlasti od nadnem dvigu cen za usluge, ki nas morda prikrajšajo še za eno zadnjih oblik rekreacije (za zgodnje prekljanje, ko zaradi pokvarjenega dvigala nosimo kurjavo v višja nadstropja sodobnih stanovanjskih blokov). Pogrelo nas je, pa tudi zmrazilo. Zlasti sedaj, ko ugotovljamo, da centralna kurjava ponekod še vedno ne greje tako, kot bi morala.

Stanovalci hiš Slape — Rjava cesta imajo pravico, da niso ravno najbolj zadovoljni z ukinjeno rekreacijo, saj si gotovo mnogi med njimi znova želijo dobrega starega premoga. Stro-

ški kurilnice nasproti drugim podobnim kurilnicam so namreč za ok. 15 % višji in kot poudarjajo, je to verjetno najdražja kurilnica v Jugoslaviji. Poleg tega pa greje ni tako, kot bi moralo biti! Veliko toplote se namreč izgubi na poti od kurilnice do stanovanj, ker kurilnica ni tehnično brezhibna.

Večkrat je močno grela na eni strani blokovi, tako da je bilo skoraj nevzdržno, na drugi strani blokovi pa je bilo mraz, da je bilo prav tako nevzdržno; včasih pa je bilo obratno.

Stanovalci so se zato dvakrat srečali s predstavniki podjetja FOND, ki z gradbanj upravlja, postavili so vrsto vprašanj in na nekatere dobili tudi odgovore, toda stanje se ni bistveno spremenilo. Še vedno se

namreč najdražje (ne) grejejo. Zmenili so se tudi za sestanek z GP Obnova, vendar nam rezultat pogovorov zaenkrat še ni znan.

Kurilnica, ki obratuje že drugo sezono, še vedno nima uporabnega dovoljenja in tehnično še vedno ni brezhibna, kar še povišuje že tako visoke stroške.

IG

Ustanovitelj in izdajatelj: Občinska konferenca Socialistične zveze Ljubljana Moste-Polje.

IZDAJATELJSKI SVET: Drago Bržan, Slavko Gerlica, France Fajdiga, Janko Inglič, Ernest Jazbinšek (namestnik predsednika), Aleš Kardelj, Alojz Kastelic, Ludvik Kukavica, Dušica Mladenovič, Albin Mahkovec, Vera Schneider, Bogdan Šturm (predsednik), Martina Tržin in Anton Žabjek.

UREDNIŠKI ODBOR: France Fajdiga (tehnični urednik), Ivo Gajič, Slavko Gerlica (glavni in odgovorni urednik), Alenka Lobnik-Zorko, Pavel Kos, Ivan Kuhar, Milan Pritekelj (lektor in korektor), Edo Svetek, Zvone Tušak in Janez Zupančič. List izhaja mesečno. Uredništvo in uprava: Ob Ljubljani 42/II, telefon 43-407, tekoči račun pri SDK Ljubljana 50101-678-48043, Obk SZDL Ljubljana Moste-Polje Naša skupnost. Tisk: Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani, Kopitarjeva 2. Casopis prejemajo vse družine v občini brezplačno na dom.

Rokopisov in fotografij ne vračamo!

Žuljave dlani moških dijakov

Vseh prostovoljcev, ki so se prijavi, nismo mogli sprejeti. Brigado je lahko sestavljalo dvaindvajset mladincev in mladink. Na sestanku smo izvolili komandirja čete. Sporočili so nam, da bomo morali imeti državno zastavo, pa tudi obilico dobre volje in veselja do dela, ko se bomo zbrali na zbornem mestu, to je na Kongresnem trgu.

S pesmijo smo se odpravili na delo, zares tako, kot se marljivim brigadirjem spodobi.

Vedeli smo, da bo naše edino plačilo pohvala, pogled na uspešno opravljeno delo, vendar smo globoko v sebi čutili, da obujamo s praprotjo in travo zarasle spomenike naše krvave, a junaške preteklosti. Bili smo ponosni, da smo lahko mi tisti, ki bomo dokazali, da v mladih ni utihnil zmagoviti glas revolucije.

Ko smo z ožuljenimi rokami prijemale ročaje lopat in kram-pov, ko so rasli iz dračja beli spomeniki, spomin na krvavo

žico, smo se zavedali svoje moči, nepremagljivosti, kot je bila nepokorna Ljubljana, naše mesto heroj.

Upam, da z našim delom nismo razočarali. Od sebe smo dali vse, kar lahko damo. Delali smo vsi, fantje in dekleta. Bili smo združeni v enem samem tovarištvu z željo:

Obudimo spomin na težke dni naših predmkov, bodimo ponosni, da smo imeli tako slavno preteklost!

DUŠAN KRIČEJ, VI. gimnazija Moste